

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

**KOUVOLAN
RAVIRATA**

HEVOSALA UUTEEN KASVUUN!

Selvitysraportti hevosalan toimijoiden ja
sidosryhmien tarpeista toimintaympäristön
kehittämiseksi Kymenlaaksossa

Tiivistelmä

Hevosala uuteen kasvuun!-hankkeessa selvitettiin ajalla 1.10.-31.12.2024 Kymenlaakson hevosalan ja -harrastajien tarpeita lajin elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Selvityksen pohjalta on laadittu kehittämissuunnitelma Valkealan Hevosystäväinseura Ry:lle. Hankkeen rahoitti Kymenlaakson liitto.

Jenni Liikkanen, Valkealan Hevosystäväinseura Ry.

Sisällys

Osa 1: <i>Selvitysraportti hevosalan toimijoiden ja sidosryhmien tarpeista</i>	2
<i>toimintaympäristön kehittämiseksi Kymenlaaksossa</i>	2
Hevosala uuteen kasvuun!	2
Taustaa, hevosala Suomessa	2
Hevostalous Kymenlaaksossa	4
Hevosalan yrittäjyys Kymenlaaksossa	5
Hevosharrastus Kymenlaaksossa.....	8
Hevosalan haasteet	13
Tarvekartoitus, hevosalan toimijat ja sidosryhmät Kymenlaaksossa	15
Harrastajien tarvekartoitus	16
Työpaja 17.10.2024	16
Avoimen kyselyn tulokset.....	17
Yrittäjien tarvekartoitus	19
Johtopäätökset Kouvolan raviradan alueen kehittämistarpeista tarvekartoituksen perusteella.....	20

Osa 1: Selvitysraportti hevosalan toimijoiden ja sidosryhmien tarpeista toimintaympäristön kehittämiseksi Kymenlaaksossa

Hevosala uuteen kasvuun!

Hevosala uuteen kasvuun! - hanke on toteutettu Kymenlaakson liiton rahoituksella. Valkealan Hevosystäväinseura Ry:n tavoite on taata kestävä hevostalous Kymenlaaksossa myös tulevaisuudessa valtion avustustason laskiessa. Hankkeessa selvitettiin Kymenlaakson hevostalouden ja -harrastajien tarpeita lajin elinvoimaisuuden lisäämiseksi.

Hankkeen tavoitteena on kehittää toimenpiteitä, joilla lisätään hevostalouden kannattavuutta ja vetovoimaa Kymenlaaksossa parantamalla toimijoiden ja hevosalan yrittäjien toimintaympäristöä ja -edellytyksiä. Tavoitteena on lisätä Kymenlaakson vetovoimaisuutta yhtenä Suomen suurimmista maatalousalueista parantamalla hevosalan toimintaedellytyksiä ja lisäämällä hevosalan vetovoimaa harrastajien, yrittäjien ja matkailijoiden keskuudessa panostamalla toimintaympäristöön.

Tarvekartoituksen pohjalta on laadittu kehittämissuunnitelma Valkealan hevosystäväinseuralle Kouvolan raviradan toimintaympäristöön.

Taustaa, hevosala Suomessa

Hevosala luo aluetaloudellisia vaikutuksia. On arvioitu, että yksi hevonen työllistää n. 0,09 henkilötyövuoden verran. Suomessa on n. 72 000 hevosta, mikä tarkoittaa, että työllistävyysvaikutus on n. 6 500 HTV. Luku vastaa suuruusluokaltaan lähes Lapin matkailun työllistävyyslukua (8000–10 000 htv). Erityisesti hevosen ylläpitoon (ml. eläinlääkäri, ruoka, kengitys, varusteet) liittyvät kustannukset luovat välillisiä aluetaloudellisia vaikutuksia – yhden hevosen ylläpidon kustannusten on arvioitu olevan n. 3 800 – 9 600 € vuodessa. Tästä laskettuna hevosten ylläpitoon liittyvät rahavirrat Suomessa ovat vähintään 274 miljoonaa euroa vuodessa. Hevosalan tapahtumat voivat tuoda paikkakunnille suuriakin rahasummia. Esimerkiksi Kuninkuusravien on todettu jättävän tapahtuman lähiseudulle jopa 8–15 miljoonan ja Helsinki International Horse Shown Helsinkiin 10–13 miljoonan euron tulot. Vuoden 2022 Kuninkuusravit toivat n. 10 miljoonaa

euroa Forssan seutukunnalle. Hevosmäärät vaihtelevat maakunnittain. Suurimmat absoluuttiset aluetaloudelliset vaikutukset hevosten ylläpidosta muodostuvat Uudenmaan ja Pirkanmaan maakunnissa, kun taas suurimmat suhteelliset vaikutukset (%/BKT) toteutuvat Etelä-Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä. Vaikutukset ulottuvat kattavasti läpi Suomen, kaikkiin maakuntiin. (Hevosalan vaikuttavuusanalyysi 2023, Hippos)

Hevosala edistää hiilensidontaa. Hevosalan vaikutus hiilensidontaan koostuu hevosten ravinnoksi kasvatettavan rehun viljelystä sekä laiduntamisen myötä tehostuvasta maaperän ja kasvillisuuden kyvystä sitoa hiiltä. Erään selvityksen mukaan heinäpelto sitoo hiiltä keskimäärin 0,64 t C/ha/vuosi. Suomessa hevoset syövät noin 182 miljoonaa kiloa kuivaheinää vuodessa, jonka viljely vaatii peltopinta-alaa noin 50 000 hehtaaria. Tämä kokonaispinta ala sitoo hiiltä noin 31 000 t vuodessa. Luku vastaa merkittävyydeltään n. 11 000 keskivertosuomalaisen vuosittaista hiilijalanjälkeä. (Hevosalan vaikuttavuusanalyysi 2023, Hippos)

Hevosalan harrastajien määrä on ollut suuressa nousussa. Tämä näkyy alan ammattipätevyyskysyntänä ja koulutus vaaditaan jo yhä useammalta alan toimijalta, jotta voi tuottaa ostovoimaisia palveluja. Hevosalan ammattilaiselta vaaditaan kokonaisvaltaista alan osaamista, niin ammattiosaamista kuin myös eläinten hyvinvointisäädösten tuntemusta ja noudattamista, sekä asiakaspalvelutaitoja. Kokonaisvaltaisen osaamisen saavuttaminen vaatii vuosikymmenien mittaista kokemusta alalta ammatillisen koulutuksen lisäksi. Suomalainen hevosalan tutkintojärjestelmä kattaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintotason koulutuksia (opinnäytetyö)

Hevosala on nykyään vapaa-ajan palvelujen tuottamista. Suomessa on noin 3 000 osa- tai kokoaikaisesti toimivaa hevosalan yritystä. Alan yritykset ovat pienyrityksiä, joissa toiminnasta vastaa usein yrittäjä yksin tai yrittäjäpariskunta. Hevosalan yrittäjyyttä harjoitetaan joko osana maataloutta tai erilaisin yritysmuodoin yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai yhtiössä. Sivutoimisuus esimerkiksi maatalouden oheistoimintana tai yrittäjän uran alkuvaiheessa on yleistä.

Hevosala työllistää koko- tai osa-aikaisesti 15 000 henkilöä. Arviolta 6–8 hevosta työllistää suoraan yhden työntekijän tallityön muodossa. Työllistävyysvaikutusta syntyy merkittävästi myös välillisten palveluiden kautta: hevoset tarvitsevat ostorehuja, kuivikkeita, varusteita ja tarvikkeita sekä eläinlääkäri- ja kengityspalveluita.

Hevosalan yritysten toimintamuotoja ovat muun muassa hevosten kasvatustoiminta, ratsastuspalveluiden tarjoaminen, ravivalmennus ja hoitopaikkojen tarjoaminen, hevosten kuntoutus, kuljetuspalvelut sekä hevosen käyttö sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Hevosalan yrittäjyys on sitovaa, ja työpäivät venyvät usein pitkiksi. (Lillkvist, 2005, s.13-14.) Hevosalalla palkat ovat usein pienet, mikä johtuu yleisestä hevosalan vaikeasta kannattavuudesta. (opinnäytetyö)

Hevosyritysten liikevaihto vaihtelee toimintamuodon, maantieteellisen alueen ja toiminnan laajuuden mukaan. Ratsastuspalveluja tarjoavilla talleilla ja ravivalmennustalleilla liikevaihto on keskimäärin reilun 100 000 euron luokkaa (noin 20 hevos- ja ponipaikkaa). Kasvukeskusten sisällä sijaitsevien talliyriytysten liikevaihto ja hevospaikkamäärät ovat arviolta 20–30 % suurempia.

Suomessa on 35 000 hevosenomistajaa. He ylläpitävät hevosensa omassa tallissaan tai käyttävät hevosyritysten tarjoamia hoitopalveluja. Hevosien ylläpitoon ja karsinapaikan vuokraukseen kuluu vuosittain tuhansia euroja.

Kestävä kehitys on olennainen osa liiketoimintaa myös hevosalalla.

Lähde: Pussinen, Sirpa & Thuneberg, Terhi (2014): Hevosala vaikuttaa, työllistää ja liikuttaa. Teoksessa Laitinen, A. & Mäki-Tuuri, S. (toim.) Hevoset ja kunta – rajapintoja. Ypäjä: Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry,

Hevostalous Kymenlaaksossa

Hevostalouden tarkat tunnusluvut vaihtelevat alueittain, mutta Kymenlaakson osalta voidaan arvioida seuraavia keskeisiä lukuja, jotka pohjautuvat Suomessa yleisesti kerättyihin hevostalouden tilastoihin:

1. Hevosmäärä

- Suomessa on noin 75 000 hevosta. Kymenlaakson osuus tästä on arviolta noin **2–3 %** eli noin 1 500–2 000 hevosta.
- Suuri osa hevosista on ratsuhevosia, mutta alueella on paljon myös ravihevosia ja harrastehevosia.

2. Tallit ja toimipaikat

- Alueella on useita ratsastuskouluja, yksityistalleja ja raviurheiluun liittyviä toimijoita.
- Kymenlaaksossa toimii **Kouvolan ravirata**, joka on yksi merkittävimmistä ravitoiminnan keskuksista Etelä-Suomessa.

3. Taloudellinen merkitys

- Hevostalouden kokonaisvaikutus Suomessa on yli **2 miljardia euroa** vuodessa, ja Kymenlaakson osuus tästä voidaan arvioida olevan muutamia miljoonia euroja.

- Alueella hevostalouteen liittyvät suorat ja epäsuorat työllisyysvaikutukset (esim. tallityöntekijät, valmentajat, kengittäjät, eläinlääkärit) ovat merkittäviä.

4. Ratsastus ja harrastajat

- Suomessa on noin 160 000 ratsastuksen harrastajaa, ja Kymenlaaksossa harrastajia voi olla noin **3 000–5 000**, mukaan lukien aktiiviset kilpailijat ja satunnaiset harrastajat.
- Ratsastus on alueella suosittu etenkin lasten ja nuorten keskuudessa.

5. Raviurheilu

- Kouvolan raviradalla järjestetään säännöllisesti kilpailuja, jotka vetävät yleisöä laajasti alueelta ja sen ulkopuolelta.
- Raviurheilu tuo alueelle myös matkailijoita ja taloudellista hyötyä esimerkiksi ravintoloille ja majoituspalveluille.

6. Maatalous ja hevosrehut

- Kymenlaaksossa tuotetaan hevosille tarvittavia rehuja, kuten heinää ja kauraa, ja paikalliset maanviljelijät ovat osa hevostalouden toimitusketjua.
- Hevosten rehuntuotanto on myös merkittävä maatalouden sivuelinkeino.

Hevosalan yrittäjyys Kymenlaaksossa

Kymenlaakson hevosalan yrittäjyys on monipuolista ja kattaa sekä perinteisiä että moderneja palveluja. Se rakentuu pitkälti paikallisten harrastajien, ammattilaisten ja matkailijoiden tarpeisiin. Tässä yleiskatsaus alan yrittäjyyden muodoista Kymenlaaksossa:

1. Ratsastuspalvelut

- **Ratsastuskoulut:**
  - Alueella toimii useita ratsastuskouluja, jotka tarjoavat opetusta niin aloittelijoille kuin kilparatsastajille.
  - Ratsastustunnit, leirit ja valmennuspalvelut ovat keskeinen osa liiketoimintaa.

- **Yksityistallit:**
  - Monet yksityiset talliyrittäjät tarjoavat täysihoitopalveluja hevosen omistajille.
  - Palveluihin kuuluu hevosen ruokinta, hoito, laiduntaminen ja treeniolosuhteiden ylläpito.

2. Raviurheilu

- **Kouvolan ravirata:**
  - Kouvolan ravirata on merkittävä alan toimija, ja sen ympärille on kehittynyt paljon yrittäjyyttä, kuten hevosklinikkaa, kuntoutuskeskus, valmentajia, hevosten omistajia ja kengittäjiä.
  - Ravihevosten valmennus ja kilpailutus tarjoavat työtä monille.
- **Hevosten kasvatust:**
  - Ravihevoskasvattajat Kymenlaaksossa toimittavat hevosia valtakunnallisesti ja kansainvälisesti raviurheiluun.

3. Matkailu ja elämispalvelut

- **Hevostilamatkailu:**
  - Ratsastusretket ja maastovaellukset Kymenlaakson luonnonkauniilla alueilla houkuttelevat matkailijoita.
  - Joillakin tiloilla on tarjolla majoitusta, saunapalveluja ja perinteisiä maalaistilaelämyksiä.
- **Eriyispalvelut:**
  - Hevosterapia ja eläinavusteiset palvelut ovat kasvava yrittäjyyden ala, jossa hyödynnetään hevosten terapeuttista vaikutusta esimerkiksi kuntoutuksessa.

4. Hevosalan ammattilaispalvelut

- **Kengitys ja eläinlääkintä:**

- Alueella toimii kengitysseppiä ja eläinlääkäreitä, jotka ovat erikoistuneet hevosten hoitoon.
- **Valmennus ja kilpailupalvelut:**
  - Yksityiset valmentajat tarjoavat räätälöityjä palveluja kilpaileville ratsastajille ja ravihevosille.
  - Kilpailutapahtumien järjestäminen on myös yrittäjien vastuulla.

5. Rehu- ja tarviketuotanto

- **Rehutuotanto:**
  - Paikalliset maanviljelijät tuottavat heinää, kauraa ja muita rehuja hevosiloille.
- **Tarvikekauppa:**
  - Hevostarvikkeiden myynti, kuten varusteet ja rehut, tarjoaa liiketoimintamahdollisuuksia.

6. Hevosten hyvinvointi ja harrastus

- **Hieronta ja fysioterapia:**
  - Hevoshierojat ja fysioterapeutit ovat tärkeitä erityisesti kilpahevosten hoidossa.
- **Koulutus ja konsultointi:**
  - Kouluttajat tarjoavat apua hevosen käsittelyssä, ongelmakäyttäytymisen ratkaisemisessa ja omistajien valmentamisessa.

7. Ympäristö- ja sivuelinkeinot

- **Lannan kierrätys:**
  - Lannan hyötykäyttö lannoitteena on yksi sivuelinkeino, jossa yhteistyötä tehdään maatalousyrittäjien kanssa. Lannan hyötykäyttöä teollisesti valmistettuna lannoitteena tutkitaan parhaillaan mm. Kouvola Innovation Oy:n hankkeessa.
- **Pienimuotoiset käsityöryitykset:**

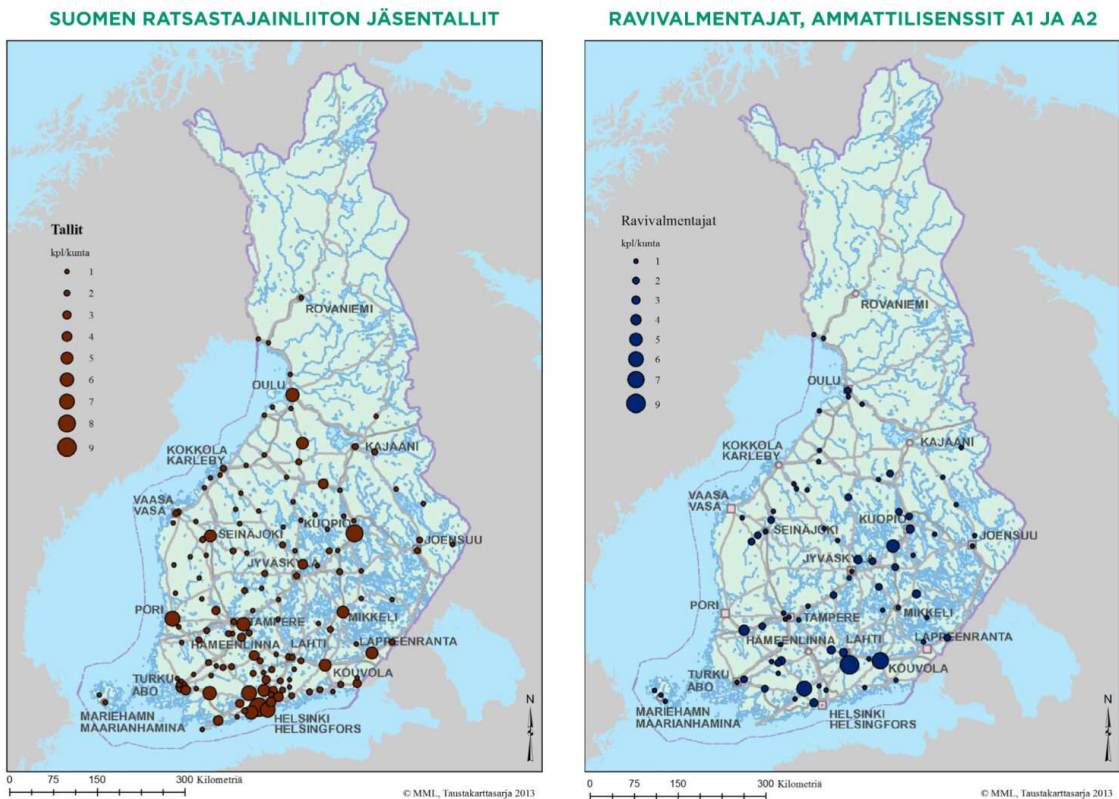

- Hevostalouteen liittyvät käsityöt, kuten nahkatuotteiden valmistus, ovat myös pieni osa Kymenlaakson yrittäjyyttä.

Kymenlaakson vahvuus hevosalan yrittäjyydessä perustuu alueen perinteisiin, luonnonläheisyyteen ja Kouvolan raviradan kaltaisiin vetovoimatekijöihin. Lisäksi verkostoituminen ja yhteistyö paikallisten toimijoiden välillä tukevat alan kehittymistä.

Hevosharrastus Kymenlaaksossa

Hevosharrastus Kymenlaaksossa on monipuolista ja tarjoaa vaihtoehtoja kaikenikäisille ja -tasoisille harrastajille, olipa kyseessä ratsastus, raviurheilu tai hevosten hyvinvointiin liittyvä toiminta. Alueen maaseutumaisemat ja harrastuspaikat tekevät siitä erinomaisen ympäristön hevosharrastukselle.

1. Ratsastus

Ratsastuskoulut ja yksityistallit

- Kymenlaaksossa toimii useita **ratsastuskouluja**, jotka tarjoavat kurseja aloittelijoille, kokeneemmille ratsastajille ja kilparatsastajille.
- **Yksityistallit** tarjoavat hoito- ja vuokraumahdollisuuksia, joissa harrastajat voivat tutustua hevosiin omassa tahdissaan. Yksityistallien määrä on laskenut etenkin Kouvolan seudulla viime vuosina.
- Lajivalikoima on monipuolinen, sisältäen:
  - **Kouluratsastus**
  - **Esteratsastus**
  - **Kenttäratsastus**
  - **Maasto- ja vaellusratsastus**

Ratsastusreitit ja maastot

- Alueen **metsäiset maastot** tarjoavat hyvät puitteet maastoratsastukselle.
- Järjestetyt vaellukset ja maastoreitit houkuttelevat sekä paikallisia että matkailijoita. Tarjontaa tosin melko vähän Kymenlaaksossa ratsastuksen keskittyessä pääosin ratsastuskentille tai katetuille maneeseille.

2. Raviurheilu

Kouvolan ravirata

- Kouvolan ravirata on Kymenlaakson raviurheilun keskus.
  - Rata järjestää säännöllisesti ravikilpailuja, jotka vetävät paikalle harrastajia ja katsojia myös alueen ulkopuolelta.
  - Ravirata toimii myös koulutus- ja harjoittelupaikkana ravihevosten omistajille ja valmentajille.

Ravivalmennus ja -harrastaminen

- Raviurheilu tarjoaa monille mahdollisuuden osallistua joko omistajana, valmentajana tai hevosenhoitajana.

- Raviurheilu sopii myös nuorille, esimerkiksi poniravitoiminnan kautta.

3. Nuoret ja hevosharrastus

- Hevoskerhot ja ratsastuskoulut tarjoavat **lapsille ja nuorille turvallisen tavan tutustua hevosiin**.
- Monet seurat järjestävät ratsastusleirejä, joissa yhdistyvät opetus ja hevosenhoito.
- **Ponitoiminta** on erityisen suosittua lasten keskuudessa.

4. Kilpaurheilu

- Kymenlaaksossa järjestetään **ratsastus- ja ravikilpailuja**, joissa harrastajat voivat kilpailla seura- tai alueellisella tasolla.
- Monet seurat järjestävät valmennuksia kilparatsastajille, kuten esteratsastukseen tai kouluratsastukseen.

5. Hevosterapia ja elämysharrastus

- Hevosten terapeuttista vaikutusta hyödynnetään **ratsastusterapiassa**, joka on suosittua erityisesti lasten ja erityisryhmien keskuudessa.
- **Hevoslähtöiset hyvinvointipalvelut** tarjoavat uusia tapoja harrastaa hevosia ilman kilpailullista painetta.

6. Hevostapahtumat ja yhteisöllisyys

- Kymenlaakson alueella järjestetään vuosittain hevosharrastajille suunnattuja **tapahtumia**, kuten:
  - Ratsastus- ja ravikilpailuja
  - Hevostarvikkeiden kirpputoreja
  - Hevosleirejä ja koulutuksia

7. Esteettömyys ja saavutettavuus

- Rakennuskannan ollessa Kymenlaaksossa melko iäkästä, harvalukuiset tallit ovat esteettömiä, joten hevosharrastus ei aina ole saavutettavaa erityisryhmille ja liikuntarajoitteisille.
- Kymenlaaksossa on useita **harrastuspaikkoja**, jotka sijaitsevat helposti saavutettavissa olevan matkan päässä myös kaupunkialueilta.

Kymenlaaksossa on 400 rekisteröityä hevosten pitopaikkaa. Ratsastusseuroja Kymenlaaksossa on Suomen Ratsastajainliiton rekisterin mukaan 17 kpl. Kymenlaaksossa on yksi ympärivuotinen ravirata, joka sijaitsee Kouvolassa.

Hevospitopaikkojen määrät seutukunnittain

011 Helsingin	1 027	068 Lounais-Pirkanmaan	138
064 Tampereen	574	162 Kokkolan	134
142 Seinäjoen	535	093 Imatran	133
071 Lahden	455	201 Porvoon	132
023 Turun	366	192 Kemi-Tornion	131
131 Jyväskylän	353	212 Ålands landsbygd	131
171 Oulun	332	024 Vakka-Suomen	127
122 Joensuun	327	052 Riihimäen	125
043 Porin	325	114 Varkauden	124
111 Ylä-Savon	317	069 Ylä-Pirkanmaan	120
101 Mikkelin	269	103 Savonlinnan	118
112 Kuopion	268	014 Tammsaaren	117
022 Salon	255	105 Pieksämäen	112
081 Kouvolan	234	174 Raahen	112
091 Lappeenrannan	225	182 Kajaanin	110
051 Hämeenlinnan	222	176 Nivala-Haapajärven	109
041 Rauman	215	134 Jämsän	101
053 Forssan	205	125 Pielisen-Karjalan	96
152 Vaasan	180	191 Rovaniemen	96
138 Saarijärven-Viitasaaren	178	146 Järviseudun	95
025 Loimaan	170	141 Suupohjan	93
082 Kotka-Haminan	166	175 Haapaveden-Siikalatvan	90
063 Etelä-Pirkanmaan	164	124 Keski-Karjalan	84
154 Jakobstadsregionen	164	202 Loviisan	83
161 Kaustisen	148	115 Sisä-Savon	78
177 Ylivieskan	145	021 Åboland-Turunmaan	74
144 Kuusiokuntien	141	061 Luoteis-Pirkanmaan	74

135 Äänekosken	71	197 Pohjois-Lapin	40
044 Pohjois-Satakunnan	70	153 Suupohjan rannikkoseudun	38
173 Oulunkaaren	68	113 Koillis-Savon	36
194 Itä-Lapin	56	132 Joutsan	32
196 Tunturi-Lapin	51	193 Torniolaakson	23
178 Koillismaan	45	213 Ålands skärgård	8
133 Keuruun	44	211 Mariehamns stad	-*
181 Kehys-Kainuun	41	Yhteensä	11 520

* alle 4 tapausta

Taulukko 19: Hevospitopaikkojen määrät eläintenpitäjärekisterissä seutukunnittain 2.5.2023.
Lähde: Ruokavirasto

Hevosalan haasteet

Hevostalouden lähitulevaisuuden haasteet liittyvät sekä taloudellisiin että yhteiskunnallisiin muutoksiin, ympäristöön, eläinten hyvinvointiin ja alan vetovoimaisuuteen. Tässä keskeisimpiä haasteita:

1. Taloudellinen kannattavuus

- Hevostalouden ylläpitokustannukset, kuten rehujen, tallien ylläpidon ja henkilöstön palkkakulut, ovat kasvussa.
- Inflaatio ja energian hinnan nousu lisäävät paineita alalle.
- Uudet eläintenpitosäädökset velvoittavat uusia järjestelyjä, minkä vuoksi tallia taikka ulkoilualueita voidaan joutua uusimaan, ja ne aiheuttavat suuria investointeja yrittäjälle.
- Kilpailutoiminta ja harrastaminen voivat jäädä pois niiden saavutettavuuden heiketessä kustannusten vuoksi.
- Harrastajien ja hevosten määrän ennakoitaan laskevan tulevaisuudessa taloudellisen kannattavuuden haasteiden vuoksi. (Karvonen, Linda. 2024)
- Yrittäjien osaamisen monipuolistaminen on tärkeää. Kun elanto tulee useammasta lähteestä, on toimeentulo varmempaa. (Karvonen, Linda. 2024)

2. Eläinten hyvinvointi ja vastuullisuus

- Kasvava kiinnostus eläinten oikeuksiin ja hyvinvointiin asettaa uusia vaatimuksia hevostalouden toimintatavoille, esimerkiksi ratsastuskouluissa ja kilpailutoiminnassa.
- Lainsäädännön ja eettisten vaatimusten tiukentuminen vaatii investointeja ja resursseja.
- Vuonna 2024 toteutetussa opinnäytetyössä Linda Karvosen haastattelemat hevosalan yrittäjät toteavat seuraavaa: ”Ala tulee muuttamaan, osittain seuraamuksena julkisuudessa olleista kohuista, mutta myös yleisen taloudellisen tilanteen ja uusien säädösten vuoksi. Tietoisuutta hevosalasta ja hevosesta eläimenä tulisi saada lisättyä, mikä voisi helpottaa kohujen ymmärtämistä ja rajoittaa eläimen inhimillistämisen kulttuuria. Jokainen vetosi tietoon siitä, että nykyajan jalostettu hevonen, ei enää ole kykenevä selviytymään vapaana luonnossa.” Tarvitaan hevosten ja ennen kaikkea hevosihmisten kouluttamista, hevosmiestaito on hävinnyt nykyajan ihmisiltä ihan täysin” (Karvonen, Linda. 2024)

3. Ympäristöhaasteet

- Päästöjen vähentäminen, erityisesti lannan käsittelyssä ja kierrätyksessä, on entistä tärkeämpää ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Maankäyttöön liittyvät paineet, kuten laidunalueiden väheneminen ja kaupunkirakentaminen, voivat rajoittaa hevostalouden toimintamahdollisuuksia.

4. Työvoiman saatavuus ja alan vetovoimaisuus

- Nuorten kiinnostus hevostalouden ammatteja kohtaan on vähentynyt, ja alalle on vaikea saada osaavaa työvoimaa.
- Työn fyysinen raskaus ja epäsäännölliset työajat tekevät alasta vähemmän houkuttelevan.

5. Muuttuvat harrastustrendit ja digitalisaatio

- Kilpailu muiden harrastusten kanssa kovenee, ja hevosharrastuksen houkuttelevuutta täytyy jatkuvasti kehittää.
- Digitalisaation hyödyntäminen esimerkiksi tallien hallinnassa ja oppimateriaalien tarjoamisessa on tärkeää, mutta voi olla haastavaa erityisesti pienille toimijoille.

6. Kansainvälistyminen ja kilpailu

- Kilpailut ja hevoskauppa ovat entistä globaalimpia, mikä luo paineita suomalaisen hevostalouden pysymiselle kilpailukykyisenä.
- Ulkomailta tulevat palvelut ja tuotteet voivat syrjäyttää kotimaiset vaihtoehdot.

Näiden haasteiden ratkaiseminen edellyttää alan yhteistyötä, innovaatioita ja pitkäjänteistä kehittämistä niin paikallisella kuin kansallisella tasolla.

Kokonaisuudessaan hevosalan yritystoiminnan voi olettaa säilyvän myös tulevaisuudessa, mutta määrän laskevan ja laadun muuttuvan. Hevosten määrän nähtiin lähitulevaisuudessa vähenevän, sekä harrastajamäärien laskevan. Hevosmäärän väheneminen on ollut nähtävillä jo hetken aikaa astutus- ja syntyvyystilastoissa Suomessa, ja vaikka tuontihevosia tulee maahamme, ei niiden määrä korvaa Suomessa syntyvien hevosten lukua. (Hippos.fi, Hevosala lukuina 2023). Toiminnan suunta tulee muuttumaan, mahdollisesti enemmän elämyspalveluiden suuntaan. Urheiluhevosten osalta on nähtävissä, että tulevaisuudessa niissä panostetaan enemmän laatuun kuin määrään. Tallipaikkojen vuokraamisen kannattavuus tulee laskemaan entisestään ja sen toimialan yrityksiä ennustettiin mahdollisesti lopetettaviksi lähitulevaisuudessa huonon kannattavuuden ja asiakasmäärien laskemisen myötä.

Tulevaisuudessa hevosalan yritysmuodoista ratsastuskoulutoiminnan pysynee ennallaan, ja sen kannattavuus säilyy. Uusina suuntauksina voi arvioida elämyksellisen hevostoiminnan nousevan, mutta ei koskaan kuitenkaan sille tasolle määrältään, kuin esimerkiksi raviurheilu. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on myös nousujohteinen ala.

Nämä kehityssuunnat ovat nähtävissä Hippoksen Hevosala lukuina 2023-tilastoista ja mm. Linda Karvosen v. 2024 tekemästä opinnäytetyöstä Toimialakatsaus hevosalalle. Myös Kymenlaaksossa hankkeen aikana tehdyn tarvekartoituksen ja kyselyhaastatteluiden tulokset tukevat valtakunnallista trendiä.

Tarvekartoitus, hevosalan toimijat ja sidosryhmät Kymenlaaksossa

Kymenlaakson alueen hevosalan toimijoita lähestyttiin kohderyhmäkohtaisilla kysymyksillä. Harrastajia ja ratsastusseurojen edustajia kutsuttiin työpajatyöskentelyyn 17.10. Kymenlaakson 17:stä ratsastusseurasta yhteystiedot löytyi 15:lle, joille kaikille lähetettiin kutsu. Paikalle työpajaan saapui 5 henkilöä. 6 eri seuran edustajat tavoitettiin sähköpostilla, puhelimitse tai henkilökohtaisesti tapaamalla.

Hevosalan harrastajilta kysyttiin: Mitä laadukas hevosharrastus Kymenlaaksossa tulevaisuudessa tarvitsee?

Näkökulmina

- hevosen harrastekäyttö ja omistaminen
- kilpailutoiminta
- valmennus
- hevoskasvatus

Hevosalan yrittäjiä haastateltiin henkilökohtaisesti tapaamalla 10kpl. Yrittäjien joukossa oli kengittäjä, fysioterapeutti, ratsastusterapeutti, eläinlääkäri, eläintenhoitaja, tallityöntekijä, ratsastuskoulu yrittäjä, entinen ratsastuskoulu yrittäjä, valmentaja sekä hevosalan monitoimiyrittäjäksi itseään kutsuva henkilö. Yrittäjille esitettiin kysymykset:

-Millaisena koet tulevaisuuden näkymät hevosalan yrittäjänä Kymenlaaksossa?

-Mitkä ovat suurimmat haasteet toiminnassasi yrittäjänä?

-Miten näkymiä voisi parantaa/ tukea?

-Näetkö hyötyjä yritystoiminnallesi siitä, että Kymenlaaksoon kehitettäisiin hevosalan toimintakeskus?

Kattavamman vastausmäärän saamiseksi päätettiin avata kysely myös Kouvolan raviradan verkkosivuille. Kyselyssä kysyttiin: Mitä laadukas hevosharrastus Kymenlaaksossa tulevaisuudessa tarvitsee?

Näkökulmina

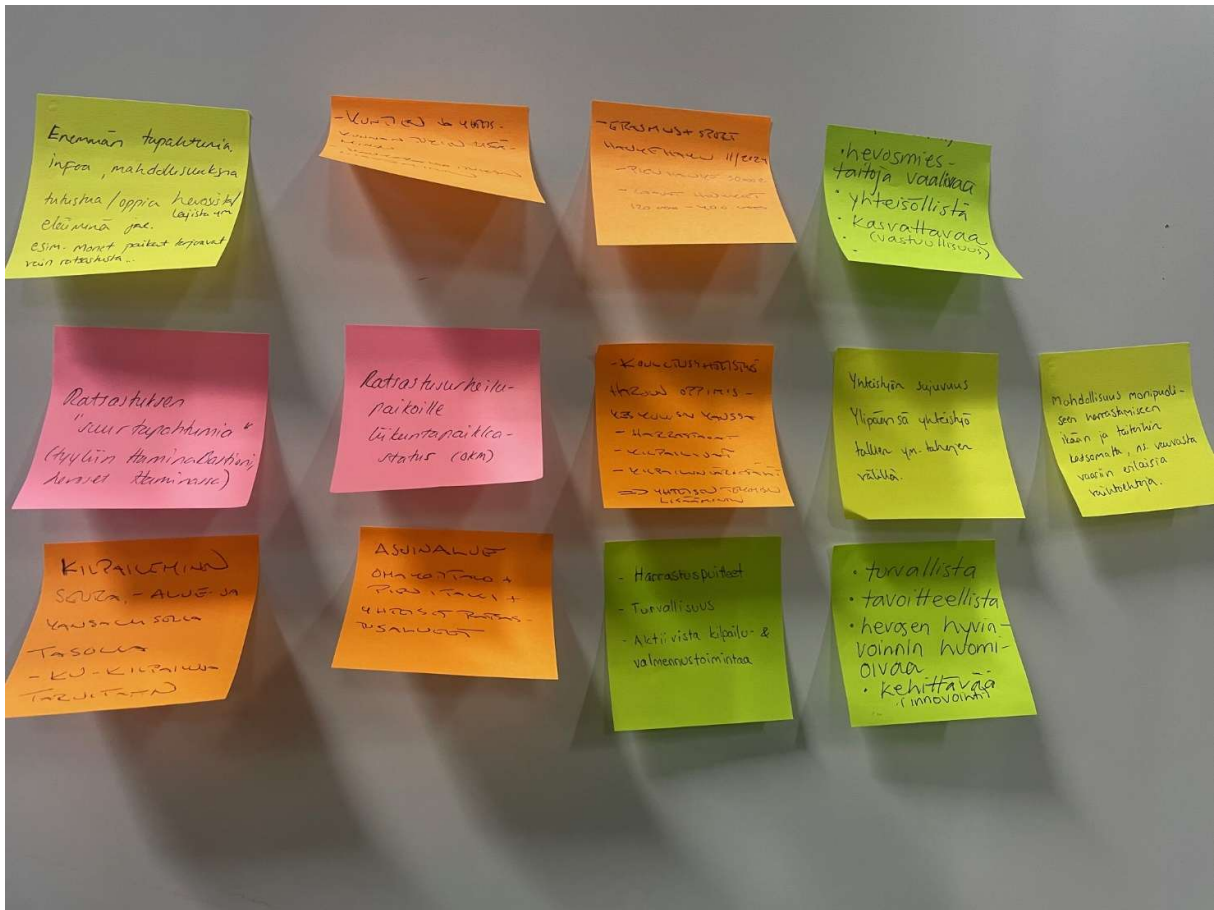
- hevosen harrastekäyttö ja omistaminen
- kilpailutoiminta
- valmennus
- hevoskasvatus

Vastauksia saatiin 18 kpl. Kokonaisuutena vastauksia saatiin siis melko kattava määrä, yhteensä 39 kpl. Koska tulokset olivat melko samansuuntaisia kuin kesäkuussa 2024 Linda Karvosen Satakunnan Amk:lle tekemässä opinnäytetyössä ”Toimialakatsaus hevosalalle”, voidaan olettaa vastausten oleva kattava kuvaus toimijoiden tarpeista.

Harrastajien tarvekartoitus

Työpaja 17.10.2024

Työpajassa 17.10. käytiin rakentavaa ja tulevaisuuteen katsovaa keskustelua. Keskustelussa esille nousseita teemoja olivat **turvallisuus, yhteisöllisyys ja saavutettavuus**. Hevosen harrastekäytön ja omistamisen tulee olla turvallista, tavoitteellista, hevosen hyvinvoinnin huomioivaa ja kehittävää. Hevosharrastamisen turvallisiin olosuhteisiin liitettiin myös **nuorisotyö**: hevosmiestaitojen vaaliminen, kasvattava toiminta, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. **Harrastuspuitteita ja mahdollisuuksia monipuoliseen harrastamiseen** toivottiin. Esille nousi myös yhteiskunnan tukien puute ratsastusharrastukselle, mikä tekee lajista kalliin. **Yhteistyö** ja yhteisöllisyys myös eri tallien ja toimijoiden välillä nousivat toivelistalle. **Aktiivinen kilpailutoiminta** nähdään merkittävänä tekijänä lajin tulevaisuuden kannalta. Myös **ratsastuksen suurtahtuma ja kv-kilpailut** olisivat toivottavia. Kaikenlaiset **infot, koulutukset ym.** olisivat toivottavia. **Koulutus- ja oppilaitosyhteistyö** Harjun oppimiskeskuksen kanssa olisi toivottavaa.

Työpajan tuotokset kysymykseen: Mitä laadukas hevosharrastus Kymenlaaksossa tulevaisuudessa tarvitsee.

Avoimen kyselyn tulokset

Alla yhteenveto kommentteista:

1. **Poniraviurheilu:** Lisää poniraveja ja ponilähtöjä.
2. **Raviradan käyttö:** Iso kenttä valjakkoajokilpailuiden koulu- ja tarkkuusosuuksille sekä ratsastuskisoille. Raviradan tilat ovat hyvät myös ratsastustapahtumille.
3. **Yhteistyö:** Enemmän yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.
4. **Ratsastuskenttä:** Nykyaikainen ratsastuskenttä kilpailuja, valmennuksia ja näyttelyitä varten. Kouvolassa ei ole tällaista kenttää.
5. **Valmennus ja kilpailu:** Hyvät olosuhteet valmennukseen, kilpailuun ja kasvatukseen.

6. **Hevosten käyttö:** Hevosten harrastekäyttö, omistaminen, kilpailutoiminta, valmennus ja hevoskasvatus. Ravirataa tarvitaan hevosten koulutukseen ja treeniin.
7. **Hyvinvointisäädökset:** Maalaisjärkeä hyvinvointisäädöksiin.
8. **Raviradan valot:** Valot raviradalle joinakin iltoina ja portit auki pidempään viikonloppuisin.
9. **Työpaikat:** Parempi tieto talleista, jotka etsivät satunnaista tallityöntekijää. Alueen tallit ja hevosten omistajat listalle, josta heitä voisi etsiä.
10. **Palvelut:** Kaikille saatavissa olevia palveluita, joissa hinta ei ole esteenä.
11. **Hevosharrastuksen eettisyys:** Hevosharrastuksen eettisyyttä ja sosiaalista lisenssiä tulisi pohtia hevoslähtöisestä näkökulmasta. Nykyajan harraste- ja kilpahevoset voivat huonosti ja elävät epälaajityypillistä elämää. Hevosten käsittely- ja koulutustapoja tulisi muuttaa.
12. **Yhteisöllisyys:** Enemmän yhteistyötä ja kommunikaatiota alan harrastajien ja toimijoiden kesken. Hevosalan ihmisille omia tapahtumia.
13. **Ravirata-alueen ylläpito:** Ravirata-alueen ylläpitoa ja radan keskialueen rakentamista ratsastuskentäksi. Turvallisten ratsastus- ja ajoreittien rakentamista. Varsapihaton rakentamista kasvattajien tueksi.
14. **Tallipaikat:** Tallipaikkoja ravihevosille, erityisesti oreille. Tallipaikkojen puute on johtanut muuttoon toiselle puolelle Suomea.
15. **Maastoreitit:** Turvallisia maastoreittejä, jotka on osoitettu vain hevosten kanssa liikkumiseen. Ratsastushalleja talvikaudella.
16. **Hevosalan koulutus:** Hevosalan koulutus Kouvolaan. Kouvolassa on valmiina kampukset, oppilaitokset, ratsastuskeskus ja rata. Ravit for dummies -kurssi niille, jotka haluavat oppia raveista.
17. **Hevoskasvatus:** Kouvolan ja Iitin alueilla on pitkä historia hevoskasvatuksessa. Siittoloiden ja kasvatustoiminnan tehostaminen ja yhteistyö.
18. **Maneesitali:** Laadukkaan maneesitallin täysihoidolla yksityishevosille, hyvillä valmennusmahdollisuuksilla.

Yrittäjien tarvekartoitus

Yrittäjien kanssa keskusteluissa esiin nousi kolme teemaa ylitse muiden. Teemat **ovat yhteisöllisyys, tapahtumat, kilpailutoiminnan puitteet**. Kilpailutoiminnalle ja valmentautumiselle Kymenlaaksossa olisi välttämätöntä satsaus kunnon kenttään ja maneesiin. Nykyiset ovat pieniä ja saavutettavuutta heikentää se, että sijaitsevat jonkun yksityisalueella. Pysäköintitilat ja vieras- tai väliaikaistallien puute nousevat suuriksi ongelmiksi kansallisen tason kilpailujen järjestämiselle.

”Raviradan alueessa olisi sijaintinsa ja olemassaolevien rakenteidensa ansiosta mielestäni aivan loistava potentiaali kehittyä hevoskeskukseksi. Parkkitilaa, katokset, katsomon ja varikkoalueen palvelut olisi ratsastus- ja valjakkokisojakin ajatellen ihan huiman hyvät. Puuttuu enää se itse kisa-areena, radan keskialueelle mahtuisi hienosti kenttä (väh. 40x80m niin kävisi myös valjakon koulukokeeseen) ja vaikka maasto- ja maraton-esteitäkin, niitä tältä alueelta puuttuu. Itse maalailen mielessäni mahdollisimman monitoimista ja muunneltavaa järjestelyä, jolloin Kouvolassa olisi mahdollista järjestää sekä koulu-, este-, kenttä-, että valjakko- ja lännenratsastuskisoja sekä tietysti valmennuksia ja koulutuksiakin. Meillä on Kouvolan seudulla osaamista moneen lajiin.” -Monitoimiyrittäjä hevosalalla.

Yhteistyössä on uusi mahdollisuus koko hevosalalle ja hevoskuntoutusyrittäjä näkee hevostoiminnan koko kirjon keskittämisessä samalle alueelle uusia mahdollisuuksia. Turvalliset ja toimivat tilat ja kulkureitit ja yhteiset pelisäännöt ovat yhteisöllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä tekijöitä. Toimintojen keskittäminen voi ruokkia yrittäjyyttä, tarve esim. rehukaupalle ja hevostarvikeliikkeelle puhututti toimijoita.

Viime vuosien suurin kehitys on ollut ymmärrys hevosen hyvinvointia kohtaan. Omistajat ovat valveutuneempia ja kiinnostuneempia ja hevosten hyvinvointiin satsataan enemmän. Tähän liittyen koetaankin, että uusimman tiedon välitystä kaivataan yli lajirajojen hevosalalla. Tässä yhteydessä nousi esiin myös hevosalan koulutusyhteistyö.

Eläinfysioterapeutin ja ratsastusterapeutin näkökulmasta haasteellista hevosalan yrittäjyydessä on investointien tarve. Ratsastusterapia-asiakas on usein liikuntarajoitteinen ja palvelutarjoajan tilojen on oltava esteettömät ja saavutettavat. Terapiatoimintaan maneesi olisi talvella hyvä. Potentiaalia etenkin terapiapuolella on. Eläinten hyvinvointi on keskiössä ja siihen panostetaan. Hyvinvointi ja käyttöominaisuudet täytyy saada näkyviin.

Suurimpina haasteina hevosalan yrittäjyydelle nähdään investointivaatimusten lisäksi stressi ja paine, ajankäyttö, taloudellinen kestävyys ja asiakkaiden maksukyky. Yrittäjän päivä alkaa hevosten ruokkimisella varhain aamulla ja päättyy myöhään illalla. Vastuu eläimistä ja kiinteistöistä, yksinyrittäjänä markkinoinnista

ja myynnistä sekä asiakaspalvelusta vaatii monitaituruutta ja haastaa jaksamista Suomen olosuhteissa. Myös hevonen työväliseinä tuo riskin yrittäjälle, sillä sen sairastuessa tulee sekä kuluja että ansionmenetyksiä.

Harrastajien määrän vähenemistä ei kukaan yrittäjistä tunnista ongelmallisena, lukuunottamatta alalla pitkään käytäntönä ollutta kasvattavaa tallityttö- ja talkookulttuuria joka on katoamassa. Mm. Kouvolassa ratsastuskoulu yrittäjinä toimineet henkilöt uskovat kysyntään ja tulevaisuuteen, ainoana huolena ovat rapistuvat ja korjausvelkaiset kiinteistöt, joista Kouvolan kaupunki pyrkii pääsemään eroon Suursuolla. Ratsastuskoulu vaatisi kiinteistökaupan jälkeen niin mittavia korjaustoimenpiteitä, että investointien takaisinmaksuaika käy yrittäjälle kohtuuttomaksi ja toiminta kannattamattomaksi.

Johtopäätökset Kouvolan raviradan alueen kehittämistarpeista tarvekartoituksen perusteella

Tässä on muutamia kehitysehdotuksia Kouvolan raviradan toiminnan parantamiseksi yhteenedon perusteella:

1. **Yhteistyö:** Lisätään yhteistyötä eri toimijoiden, kuten ratsastusseurojen ja valmentajien kanssa. Tämä voi tuoda uusia tapahtumia ja mahdollisuuksia kaikille osapuolille.
2. **Valmennus ja kilpailu:** Parannetaan olosuhteita valmennukseen, kilpailuun ja kasvatukseen. Tämä tarkoittaa puitteiden kehittämistä monipuolisemmin hevosalan tarpeisiin ja kilpailujen järjestämistä.
3. **Hevosten hyvinvointi:** Kiinnitetään huomiota hevosten hyvinvointiin ja eettisiin kysymyksiin. Tämä voi sisältää hevosten käsittely- ja koulutustapojen parantamista sekä hevosten elinolosuhteiden kehittämistä.
4. **Yhteisöllisyys:** Järjestetään hevosalan tapahtumia, joissa alan harrastajat ja toimijat voivat verkostoitua ja jakaa kokemuksiaan. Tämä lisää yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä.
5. **Tallipaikat:** Lisätään tallipaikkoja sekä ratsu- että ravihevosille. Tämä voi houkutella uusia harrastajia ja valmentajia alueelle.
6. **Hevosalan koulutus:** Tuodaan hevosalan koulutusta osaksi toimintaa Kymenlaaksossa entistä paremmin esille ja lisätään yhteistyötä. Tämä voi sisältää esimerkiksi kursseja ja luentoja, jotka houkuttelevat uusia opiskelijoita ja ammattilaisia alueelle ja lisäävät tutkimustiedon levittämistä.